

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam veljā: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljā: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljā 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljā tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 221.

V Ljubljani, v četrtek 25. septembra 1884.

Letnik XII.

Govor gosp. Svetca o kranjski hranilnici.

(V četrti seji deželnega zbora 23. sept.)

(Dalje.)

Prašali me boste, častita gospoda, kake pravice pa vendar ima društvo, ker društvo ja tukaj in gospodari s premoženjem.

Moja gospoda! Društvo ni družega, kakor oskrbnik tega premoženja, oskrbnik pooblaščen po postavodajalcu, pooblaščen s pooblastilom, katero je izraženo v hranilničnem regulativu in v hranilničnih pravilih; to je pooblastilo, po katerem se ima društvo ravnati pri oskrbovanju tega premoženja. Ali postavodajalec, ki je dal to pooblastilo društvu, si je pridržal za važne reči vedno nadzorovanje društva; društvo stoji pod vednim nadzorstvom, katero je v ta namen odločil postavodajalec. Dovoljujem si prebrati dotični § 27. regulativa ki se glasi:

„Alle Sparkassen unterliegen der Aufsicht der Staatsverwaltung, welche sich hauptsächlich auf die unausgesetzte und sorgfältige Ueberwachung ihrer Vermögensgebarung und auf die genaue Befolgung der in diesem Regulativ enthaltenen allgemeinen und der in den einzelnen Statuten ertheilten besondern Vorschriften zu beziehen hat.“

Toraj društvo je pod nadzorstvom izrečenim v regulativu.

Moja gospoda! Postavodajalec, ki je izdelal pravila, si je pa pridržal tudi pravico, da sme te pravila preurediti.

Omeniti moram še nekaj; postavodajalec namreč, kateri je izdelal regulativ, je ob enem ukazal, da se imajo pri vseh hranilnicah po tem regulativu ravnati. Dovoljujem si brati začetek tega regulativa, ki slovi tako:

„Laut Decretes der h. k. k. vereinigten Hofkanzlei von 26. Sept. 1844, Z. 29304 haben Se. Majestät mit Allerhöchster Entschliessung von 2. Sept. 1844 das nachstehende Regulativ für die Bildung, Einrichtung und Ueberwachung der Sparkassen mit dem Beisatze zu genehmigen geruht, dass sich künftighin nach diesen allgemeinen Grund-

sätzen für Sparkassen genau zu benehmen sei; daher unter Einem die Einleitung getroffen wird, dass sich die hierlands bereits bestehenden Sparkassen in Laibach und Klagenfurt in Uebereinstimmung setzen.“

Toraj postavodajalec je izrekel ukaz, da se imajo pravila ravnati po regulativu. Kranjska hranilnica je takrat obstala že svojih 20 let in imela svoja pravila. Ta pravila so se vsled regulativa morala preurediti in v soglasje djati z regulativom.

Postavodajalec si je tudi izrekoma pridržal pravico, preurejati kadar bo treba pravila, in paragraf, ki se na to ozira je § 31. glaseč se:

„Die Landesstellen werden darüber wachen, dass sich die bestehenden Sparkassen binnen Jahresfrist mit den Bestimmungen der gegenwärtigen Vorschriften in Uebereinstimmung setzen. Sollten Ausnahmen sich als nothwendig darstellen, so sind dieselben höheren Orts anzusuchen.“

Toraj postavodajalec ima pravico vsaki čas pravila preurediti in dolžnost hranilnic je, svoja pravila po tej preuredbi vravnati. Hranilnice nimajo nobene pravice preuredbam vstavljati se, one se morajo nepogojno podvreči, ali pa nehati.

Sedaj pa vprašam, moja gospoda! kdo je postavodajalec?

Tisti čas, ko je izšel regulativ, bil je vladar; državni vladar izdal je postavu.

Dandanašnji, odkar je državni vladar podelil svojim narodom vstavne pravice, pa je postavodajalec vladar z državnim ali deželnim zastopom, toraj v tem primerljivi se ima s tem vprašanjem baviti, država ali dežela.

Pravice državnega zbora, moja gospoda, in njegovo področje, kakor Vam znano, določuje državni osnovni zakon v državnem zastopu od 21. decembra l. 1867, tam je področje državnega zbora označeno v točki 11. in sicer tako, da je vsaka agenda, ki spada pred državni zbor z imenom ali taksativno naštet.

Moja gospoda! in v tem taksativnem naštevanju ne nahajate nikjer hranilničnih zadev. § 12. te osnovne postave pa pravi:

„Karkoli v predstojećem paragrafu ni pridržano državnemu zboru, to spada v področje deželnega zbora.“

Toraj gospoda moja, je očitno, da hranilnične zadeve, zlasti prememba regulativa, spada v področje deželnega zbora.

Moja gospoda! Pa še drugi razlogi so, iz katerih jaz trdim, da regulativ in njegova sprememba spada v področje deželnega zbora; in to prvič: hranilnice imajo namen ubožstvo zavirati, imajo namen zavoljo tega vživljati in množiti varčnost in delavnost in tako v okom priti revščini. No in to vemo iz lastne skušnje, da ubožne reči spadajo v področje deželnega zbora. Pa tudi po našem deželnem redu spada ta reč v področje deželnega zbora in to po § 20.

Razložil sem Vam že, da po svojem namenu je hranilnično premoženje deželno premoženje, ker je namen služiti lokalnim in deželnim namenom, namreč, dobrodelnim in občno-koristnim in § 20. deželnega reda pravi:

„Deželni zbor skrbi, da se ohrani deželnih vstanov (domestikalno premoženje) in druga deželna imovina, ktera je po svojem začetku ali po svoji odmembi lastnina kranjske vojvodine, ter da se ohranijo zaloge in naprave, ktere so se osnovali ali se zakladajo iz vstanovnih ali deželnih novcev.“

Slišali ste, moja gospoda, da je iz tega ozira državna vlada tudi vstanove izročila deželi in tukaj zastran rezervnega zaklada imamo, kakor sem razložil, ravno te namene. Vpraša se zdaj, ko se vpelje deželno nadzorstvo zastran rezervnega fonda, ali bo to morebiti kaj spodtakljivo, ali neljubo državni vladi? jaz mislim nikakor ne! zakaj državna vlada ima ravno tisti namen, namreč čuvati nad tem, da se s tem premoženjem po regulativu in po pravilih ravná; in ako se vpelje deželno nadzorstvo, najde deželna vlada le nekega pomagača pri tem poslu, ki je namreč ne zavira, ampak le podpira. Ali morebiti poreče kdo, da to ni lahko združljivo, da bi državna vlada in ob enem deželni zastop hranilnico nadzoroval.

Moja gospoda! Tukaj mi pride ravno na po-

7. LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

Bilo je jesenskega jutra in gosta megla je ležala po Dravinski dolini. Mrzel veter je vleket čez polje, dokler ni meglene odeje pretrgal ter je solnce prijazno in jasno posvetilo, da se je tisoč in tisoč rosnih kaplic po travi lesketalo. „To je dobro! oče, pravi Gašpar in svojo prtljago bolj pod pazduho stisne; zdaj bova laglje šla do Maribora, ker ljubo solnce sveti. Zdi se mi, kakor da bi prav zavoljo mene posvetilo in se veselilo, da grem v šolo.“ Oče na to samo prikima v znamenje, da jim je prav Gašparjeva zadovoljnost. Tako sta šla urno po cesti in oče mu je še marsikteri dober nauk za dijaško življenje podal; toda vselej kratko in jedrnat brez nepotrebnih besedi.

„Tam-le je Maribor“, zakliče Gašpar in obstoji; kajti ko je zagledal mesto, ki je v večernem žaru

tako lepo med vinskimi goricami ležalo, utripalo mu je mlado srce hitreje in glasneje. Vkljub veselju bi mu vendar kmalo skrivna solza oči zalila, kajti misel: „kako bode se tebi tukaj godilo?“ se mu je vsilila, in le bodočnost bode mu to vprašanje odgovorila.

V Magdalenskem predmestju obstojita z očetom pred malim hramom. Ondu je stanoval krojač, s katerim so se oče že poprej pogodili za stanovanje. Šla sta po tesnih in temnih stopnjicah navzgor ter prideta do vrat, skoz ktere sta slišala grozen krič. In kar sta videla, ko sta vrata odprla, ni Gašparju čisto nič dopadlo.

Soba je bila velika s tremi okni in potrto pečjo; stene in tla pa so bile tako umazane, da se je vse kar črno zdelo. Krojač, majhen mož, škiljastih oči in kuštravih las, je ravno sedel pri svojem delu, in se krepčal z zraven stoječo steklenico žganja. Njegova žena z nekakšnimi čudnimi cunjami oblečena je kuhala večerjo, trije umazani paglavci pa so se valjali po tleh, da je bilo težko uganiti, ali otroci mažejo pod ali pod otroke. Na nekem stojalu, ki je menda nekaj bilo kanapé, ležal je raztegnjen suh dečko z dolgimi lasmi in še daljšo pipo in je bral

v ogledanih knjigah, ki si jih je menda iz kakošne knjigarne izposodil; pri majhni mizi pa sta sedela dva druga manjša fanta in sta na karte igrala. Govorila sta malo, a kdor jima je v obraz pogledal, videl je, kako so se njima oči žarile, ter usta in roke krčevito tresle. Dasiravno sta le za drobiž igrala, bila sta vendar že v oblasti tiste grozne strasti, ktere se vsak lakomen igralec nalez. Eden je ravno zgubil in zato je grozno klet, s pestjo ob mizo in z ного ob tla bil, kakor bil bi pijan. Zraven teh je bil še jeden fant v sobi, ki pa je sam pri oknu sedel in mirno gledal v knjige, ki so pred njim ležale. To je bil ljubeznjiv fant z odkritosrčnimi očmi, sicer revno pa snažno oblečen. Ti štirje dijaki so bili že pri mojstru Klavžu v stanovanju, Gašpar je bil peti.

So pač čudne razmere s takšnimi dijaškimi gospodari. Ubogi otrok s kmetov se nadja, da najde v mestu dobre ljudi, ki bodo ga z veseljem sprejeli in za majhno plačo lepo oskrbovali. Gospodar pa si misli: jaz bom prav dosti dosti dijakov najel, da mi najemščino, če ne vso, vsaj večinoma plačajo; in mesto da bi oni pri njem jeli, je on pri njih, svoj zaslužek pa porabi za žganje, tobak in veselice.

Kaj pa strah in red, pobožnost in poštenje?

moč štatut, ki ga je deželni odbor v sporazumljenji s slavno vlado izdelal za „Collegium Marianum“ (Veselost na desni); ta štatut je vstanovljen v sporazumljenji z deželno vlado in v § 15. stoji:

„Visoka c. kr. deželna vlada kot vstanovno oblastvo, kakor tudi slavni deželni odbor smeta se vsaki čas, bodi-si osebno, bodi-si po kakem poslancu prepričati o stanju in notranji opravi sirotišnice, kakor tudi o telesnem in duševnem napredku vstanovljencev, o njihovem odgojevalnem in učnem vspehu, imata toraj pravico, da zavod vsak čas ogleda, in da sta navzoča pri šolskem poduku in pri drugih opraviilih vstanovljencev.“ (Klici na levi: Čujte, čujte!)

V motivih sem bral, da se je ta paragraf sprejel, da ne bo kake dvombe; pravi se, sicer se samo po sebi razume, da ima vlada nadzorstvo; ali da se ne bo mislilo, da se morebiti s tem, da deželni odbor nadzoruje, kaj hoče nasprotovati deželni vladi.

Moja gospoda! Ravno tako je pri tem nadzorstvu, ktereга moj načrt predlaga za rezervni fond hranilnice.

(Konec prih.)

Slovenščina v srednjem veku.

Iz Celovca, 23. sept.

Čehom se je očitalo, čemu oni zahtevajo veljavo češčine po celi deželi, češ, da sta tudi na Štajarskem in Tirolskem dva jezika, pa Slovenci vendar ne zahtevajo, da bi morali tudi uradniki na gorenjem Štajarskem slovensko znati. Na to odgovarja „Politik“, da se pravica slovenščine na Štajarskem ne more primerjati s pravico češčine na Českem, ktera je bila nekđaj v českih deželah državni jezik, kakor je bila nemščina državni jezik na Štajarskem.

Dobro, da „Politik“ ne govori nič o Koroški, sicer bi jo mi lahko zavrnil in rekli, da je bila tudi na Koroškem nekđaj slovenščina državni jezik. To nam jasno spričuje neka listina, ki se je našla v Vetrinjskem samostanu, kjer se bere, da koroški vojvoda ni zavezan z nemškim cesarjem občevati v drugem jeziku, nego v slovenskem. Da so koroški vojvodi v srednjem veku govorili večinoma slovenski, priča nam tudi to, ker so nekteri iz njih svojim sinovom dajali čisto slovanska imena. Tako berem v življenji sv. Heme, da je bil sin koroškega vojvode Arnulfa, poznejšega nemško-rimskega cesarja, po imenu Sventovid, t. j. Sv. Vid. Tistim velikašem sploh ni bilo toliko za nemški jezik, ampak več za katoliško vero; zato so podpirali latinščino, slovenščina in nemščina pa sta bila bolj dva jezika za „vsakdanje potrebo“. Še le za časa centralizacije cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa zamore se govoriti o nekakem „nemškem državnem jeziku“. Takrat se je morala pa tudi Česka ukloniti pod veljavo edinozveličavne nemščine; in zato Čehi nimajo nobenega vzroka, hvaliti se, da je njihovi jezik kaj več veljave imel od našega. Mi gotovo českim bratom ne zavidamo sreče, da bi se zopet polastili celega českega kraljestva. Oprekati pa

moramo proti temu, ako se hočejo na konja speti s tem, da nas izdajajo!

Če je bila na Koroškem slovenščina še v srednjem veku državni (deželni gospodovalni) jezik, potem je jasno kakor beli dan, da se nemška prevaga ni vrnila s pomočjo meča in hrabrosti, ampak s prisiljevanjem Nemcev, z omamljenjem in tolaženjem Slovencev, s šolami itd. Slovenski rod na Koroškem se še zdaj ne čuti podjarmljenega, njemu se vsa germanizacija vidi le neka oportunska stvar, v ktero sam „privoli“. Nemški „naseljenci“ so namreč dobili večino, pa ostanejo vendar „naseljenci“; da bi pa domačini zato morali molčati, koroškim Slovincem ne gre v glavo, naj bi o politiki prav nič ne razumeli. Deželni ali recimo „državni“ jezik za Korošce je toraj po starih pravicah slovenski, v katerem so prisegali koroški vojvode še v 14. in 15. stoletji.

Če bi toraj Prazka „Politik“ tudi o nas Korošci pisala, kar je pisala o Štajarcih, da je naš „državni jezik bil od nekđaj nemški“, potem bi morali proti temu odločno oporekati. Mi koroški Slovenci smo bili le vsled absolutizma potisnjeni v manjšino. Še nas pa je 120.000, in ako prav in pošteno štejemo, tudi 130.000. Kje so pa tisti tisoči, ktere so nam leto za letom ponemčili v Celovcu, Velikovecu, Beljaku, in drugih mestih, nadalje po ljudskih in srednjih šolah?? Dajte nam le 20 let narodne šole in uradnije za vse slovenske prebivalce, in potem zopet štejmo! Preverjen sem, da je v 20 letih polovica Koroške zopet slovenska!

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. sept.

Notranje dežele.

Koroški deželni zbor pričel se je 22. sept. z navadnimi ceremonijami. Odprl ga je deželni predsednik Schmid-Zabierow z ogovorom, v katerem je povdarjal, da bo delovanje deželnega zbora ravno tako plodonosno za deželo letos, kakor je bilo lansko leto. Pred vsem si bo pa deželni zbor prizadeval, ljubi mir v deželi ohraniti, po katerem se Koroška sedaj odlikuje. Na to se je oglašil novi deželni glavar dr. Erwein, in je z veseljem priznal, da se je Koroška vedno držala napredka, če tudi se je tu pa tam nekak nasproten veter včasih čutil. Deželni mir se pa vsled tega ni kalil. Slovenci in Nemci si skupno prizadevajo izogibati se narodnostnih preprirov, ker dobro vedó, da bi bil to nazadek v kulturnem oziru. Taki boji ločili bi ljudski živeli, ki je že stoletja združen. Dr. Erwein končal je svoj govor s trikratnim „hoch“ na presvitlega cesarja. Da je ta govor popolnoma z nemško barvo namazan, se mu vidi že na prvi pogled. Zakaj pa nič ne omenja o nasilstvu, kteremu so ubogi Slovenci po Koroškem duševno in telesno razpostavljeni! Ali mar to ni nasilstvo duševno, da se slovenski otroci tlačijo v nemške šole in ali to ni nasilstvo telesno, da so v Velikovecu onđajni Prusjani našemu rojaku gosp. Hočevanju obljubili, da ga bodo vstrelili, ako se bo tolikanj z volitveno agitacijo pečal!

Predlog dr. Herbst o razločitvi českih in nemških okrajev v Čedah izročil se je občinski komisiji, kar česke Nemce silno jezi, kajti v tem koraku, da se predlog ni izročil posebni komisiji v pretres, že vidijo njegov poraz. To pa

ni še vse. „N. fr. Pr.“ pravi, da se v Herbstovem predlogu nikjer nič ne bere o razkroji Čehov v dve samostalni polovici in bi bila toraj dolžnost vlade določno izreči se, kaj ona v tej zadevi misli. Vse to nam potrjuje resničnost opazke, ktero smo o tem predmetu nedavno izrekli, da Herbstov predlog ni prav nič drugega nego prst, ktereга naj bi jim Čehi ponudili, da bi Nemci potem za celo roko zgrabiti zamogli ter tirjali razkroj česke kraljevine.

K bivšemu **gorenje-avstrijskemu dežel-nemu glavarju** dr. Eignerju podala se je deputacija onđasnjih liberalnih učiteljev. Taisti je dr. Eigner pred vsem drugim na srce pokladal v šoli posebno na to gledati, da se mladina privadi „ljubezni do resnice“, t. j. da ne bo lagala! Obče znano je, da otroci iz raznih vzrokov posebno radi lažejo. Da se je pa ravno dr. Eignerju tako priporočilo posebno za Gorenjo-Avstrijo potrebno zdelo, kjer je tako rekoč cvet liberalnega učiteljstva nastavljen, je pa vendar nekoliko čudno in kolikor toliko kaže na nezdrav zrak v onđasnjih šolah.

Nemškim liberalcem že zopet ni prav, in se „N. fr. Presse“ silno togoti, kako da zamorejo **tirolski in predarlski** nemški poslanci, med kterimi je bilo tudi nekaj českih in poljskih državnih poslancev, toliko predrzni biti ter Avstriji in njeni vladi, ob enem pa tudi Čehom in Poljakom napi-vati. Posebno pa jo je spodbodla napitnica sicer liberalnega deželnega glavarja grofa Belrupta, ki je tudi svojo čašo na skupno, veliko in mogočno Avstrijo povzdignil; N. fr. Pr.“ tolmači si v svoji zagrizenosti takošno izraževanje domoljubja v navzočnosti nekterih levičarskih poslancev za draženje poslednjih. Zakaj? Ali ni tako pripoznanje silna, gorostasna sramota!? Kako bi se le pravi Avstrijan v avstrijski družbi zamogel čutiti izzivanega (draženega), kadar se na Avstrijo in nje srečno bodočnost napija, ako mu je Avstrija kaj pri sreci, ako nima dotični izdajske krvi v njem? Kdor se meni izzivaneга pri napitnici na avstrijsko bodočnost in sedi na častnem mestu v državnem zboru, zasluži, da bi ga beriči od ondot iztirali in pred porotnike postavili, kajti tak človek kaže, da nima dobre vesti in kriv je veleizdaje, kar o avstrijskih veliko-nemcih sploh velja, ki na liberalni evangelij prisegajo in naj bodo taisti v Ljubljani, na Dunaji ali pa v Liberci na Českem ali kjer si bodi. Izdajice so in izdajice ostanejo, kajti vsak vik in vsak korak, ktereга napravijo, ovaja jih in njih mišljenje.

Vnanje države.

Več nego stotisoč ljudi pobegnilo je iz **Napolja**, največjega mesta laškega kraljestva, ktero ima nad 400.000 prebivalcev, iz samega strahu pred kolero, ktera sedaj od dne do dne znatno pojema, o čemur so se naši čitatelji tudi že sami lahko iz telegramov prepričali. Pobrala jih je kolera do sedaj precej; natančno število mestjanov, ki so za kolero pomrli, pa vendar-le še ni znano. Vojakov napadla je 210 mož, in pomorila 76, drugi so ozdravili. Napolj bi pač ne bil nikdar tolike žrtve kolere dajal, ko bi ljudje ne bili toliko vraževerni ondi. Rekli smo že, da zdravnike za bitja višje vrste, tako nekako za čarodeje smatrajo in se jih vsled tega ogibajo, kar se le dá, kjer se jih pa ne morejo ogniti, ondi jih pa s surovo silo napadejo in prepedé. Ko so konec avgusta prvokrat zdravniki revnejše in najbolj nesnažne ulice po Napolji iz zdravstvenih ozirov preiskavati hoteli, napadla jih je vražja druhal in s silo odgnala. Na to pa so steknili Napolitanci skupaj glave in jeli iz teh dogodkov — „loterijske številke sostavljati“ — za loterijo. Pri Napolitaneih namreč ima vsaka reč svoj pomen, svojo številko, le prav vganiti jo je treba. Za zdravnike, bitja višje vrste premagati, mora edino le 90 biti, kolere obvarovala jih je dotlej Madonna, in to pomeni 8. Stavili so v loterijo dve številki, in časniki poročajo, da je tedaj laška loterija v južni Italiji blizo dva milijona lir

Oh, kako malo je takih, ki bi na to gledali. Pa o tem bi se dalo celo dolgo poglavje pisati, žalostno, da bi se lahko zjokali. Naj tedaj zadostuje to, kar smo slišali o Gašparjevem stanovanji.

V. Poglavje.

Podoba usmiljenega gospodarja dijakov, ki bojda vse iz ljubezni do blišnjega stori, in zraven še nekaj o spridenih dijakih. Oboje bolj žalostno, kakor veselo.

„Aha, zdaj ste prignali svojega dečka“, pozdravi krojač prišleca ter dene delo na stran. „Pri nas se bo gotovo hitro privadil. He, Ludovik, se zadere nad suhim dijakom na kanapeju, vstanite in naredite prostor, da se zamorejo ptuji ljudje vvesti.“

Študent se počasi vzdigne in gre k igrajočima. „Toraj vsedite se, govori dalje krojač. Vidite, oče, pri nas je vse po domače. Mi vsi jemo skupaj, prebivamo skupaj in spimo skupaj; vse lepo mirno in veselo. Ker ravno od spanja govorim, moram vam takoj povedati, da dijaki spijo v zadnji hiški, kjer ste dve veliki lepi postelji. Imajo zadosti prostora, samo kavsati se ne smejo. Po dnevu so fanti tu v moji sobi, in kakor vidite, lahko dela, kar kteri

hoče, jaz nobenemu nič ne rečem, saj morajo sami znati, kedaj se imajo kaj učiti in kedaj se utegnejo igrati. In da pridemo do glavne reči. Vi hočete fantu z doma hrano pošiljati? Je že prav, čisto prav! Morate pač v redu prinašati špeha, masla, jaje, moke, kruha in parkrat z vozom pripeljati krompirja in zeljnjih glav. Vi ne verujete, kako študenti radi jedó. Moja gospá mora celi dan kubati, da ne strdajo. Ko bi se človeku fantje ne vsmilili in ko bi jih iz ljubezni do starišev ne imel, nobenega bi v stanovanje ne vzel; kajti dostikrat moram še od svojega dostavljati, da imajo zadosti. Pa, moj Bog, kaj bi ubogi dijaki začeli, ko bi ne bilo usmiljenih ljudi, kteri jim pomagajo!“

Suhi študent se po teh besedah tako strašno zakrohoče, da po celem hramu odmeva.

„No, kaj pa ta krohot?“ vpraša krojač in osorno pogleda Ljudevita.

„Ej, ne dajte se motiti“, porogljivo odgovori. „Vaše usmiljeno srce v resnici take hvale potrebuje, kakor ste jo zdaj sami izrekli.“

„Nagajive dijaške čenče!“ se odreže krojač.

„Ni vredno, da bi jih človek poslušal. — Toraj oče, zarad hrane je vse v redu. Kaj pa za stanovanje?

Za to bom vam čisto malo računil, ker se mi fant dopada, le jeden goldinar vsak mesec.“

To slišati zavrti se gospá krojačeva na peti, stopi pred krojača in zavrešči: „Kaj, samo jeden goldinar? Misliš, ti stari norec, da bom jaz vsakemu pritepenemu kmetskemu fantalinu za jeden goldinar pokorna služabnica? Kdo pa more postiljati, pometati, kuhati, snažiti in vse v redu imeti, če ne jaz? In vse to za bori goldinar! Za goldinar na mesec si le iščite drugo gospodinjjo.“

„No, koliko pa zahtevate?“ vprašajo Gašparjev oče.

„Dva goldinarja vsak mesec; po zimi pa še za drva in luč kaj posebej. Če vam to ni po volji, pa le kje drugej stanovanje iščite.“

„Je res veliko, odgovarjajo oče in segajo po svoj klobuk; vendar bom vam tudi toliko pošteno plačeval, če bo se le Gašparju dobro godilo.“ Potem so vstali in se poslovili, kajti odločili so se ponoči domov iti, da si prihranijo, kar bi morali v krčmi za prenočevanje plačati.

„Oče, naj še grem nekoliko z vami“, prosi Gašpar in oče mu prikimajo.

„Ne zamerite mi, oče, začne Gašpar, ko na

ambosol-stavcem izplačala. Ko so ljudje denar potegnili, napravili so gostijo, kjer so celo popoldne plesali, jedli in pili. Drugo jutro je bila huda ura; komaj se je nevihta plegla, že je blizo 40 veseljakov za kolero zbolelo. Okoli malega Šmarna so zopet v loteriji dobili; kar je bilo zdravih, napravili so zopet veliko veselico, pri kateri je imela nezmernost prvo besedo in kolera se je kvišku spela, da je bilo groza. Konečno so se nevedneži vendar-le prisilili, da so jeli sami sebe in ulice snažiti in zmerno živeti, in kolera — pojema.

Schlözer, pruski poslanik pri sv. stolu, je zopet na potu v Rim, kamor bo menda še ta teden došel. Žal, da se mož tudi sedaj povrne na važno svoje mesto s praznimi rokami — tlako delat; kajti Bismarku na spravi med katoliki na Nemškem in Rimom ni prav nič ležeče ter on še vedno nemške katolike za najhujše sovražnike vlade smatra. To se vé, da bo tako dolgo trajalo, dokler bodo liberalci dobri prijatelji Bismarka ostali; kakor hitro pa mu ti svojo podporo odmaknejo, jel se bo Bismark zopet katolikom dobrikati in bo po svoji stari navadi zopet nekaj pogodeb v Rim poslal, ki bodo pa že a priori tako skovane, da Vatikanu ne bo nikjer mogoče za-nje prijeti. Zarad takih okolišnin na zboljšanje razmer za katolike na Nemškem pač ne bo poprej misliti, kakor tadaj, kadar bodo Bismarku zvonovi zapeli smrtno pesem in se bo morda kdo drugi bolj spravljivega značaja vsedel na imenitni stol nemškega kancelarja. Dokler bo imel pa Bismark državne vaje na Nemškem v rokah, tako dolgo ni misliti, da bi Prusija odjenjala, ker ji ravno resnobne volje manjka. Koliko so se nadjali vsi, kterim so žalostne nemške razmere pri srci, da se morda vendar Schlözerju pred svojim odhodom v Rim kaj uspešnega naroči, pa nič, prav nič! Odšel je, kakor je prišel, s praznimi rokami.

Iz **Bruselja** je jel nek čuden veter vleči, ki ima močan duh po letu 1830. Framasoni in liberalci so silno razkačeni zaradi novih od kralja potrjenih šolskih postav, ki bodo v kratkem zagledale svetlobo. Nikakor ni vse tako gladko, kakor je liberalni župan Buls poročal in najmanj je pa liberalcem in njihovim časnikom res kaj mar, da bi se stvar dobro in po mirnem potu rešila. Ko bi tem ljudem v resnici kaj mar bilo za mirno življenje s svojim bližnjim, ne bi po svojih listih hujskali že celo proti kraljevi vladi, o kateri pišejo, da ne velja nič in republiko priporočajo. Tako nam javi telegram iz Bruselja, da je vlada podpisala ukaz na izgon ravnatelja lista „National“, ker je na presilen način republiko po svojem listu priporočal. Kričeča druhal vali se na večer po mestu in ima redarstvo polne roke dela, da jo razprši vsaksebi. Na 23. septembra praznovali so spomin na vstajo leta 1830. Zbirali so se pred spominkom v tisti revoluciji padlih, ter so jim velikansko demonstracijo napravili. Kakor ob takih priložnostih liberalci niso srečni, če ne zabavljajo čez klerikalce, tako so se tudi ondi te vrste koprive posebno košato repenčile. Raznašali in kar razsipali so se v republikanskem duhu tiskani listi, vsled česa so dva vrednika republikanskih listov zaprli. Veliko in silno odgovornost nakladajo si liberalci in republikanci po svojem divjem sovraštvu do katolikov sploh, do duhovščine pa še posebej in težak bo odgovor, ki ga bo ob svojem času zgodovina tirjala za lahkomišljeno ravnanje z ognjem revolucije.

Nekaj grozovitega poročila se zopet iz **Londona**. Irski „Invicibles“, delajo priprave, s kterimi bodo zopet začeli na debelo moriti, kakor so že lansko leto poskušati mislili. Svoj peklenski posel mislijo pričeti že konec oktobra, kedar bo jela nastopati tista gosta megla, katero bi človek najlagje rezal. Namenili so pomiriti nekaj dostojanstvenikov, ki so v visokih službah, pa tudi nekaj glav kraljeve družine mislijo spraviti k večnemu počitku. Da jim bo izvršitev tem laglja, najeli so si nekega inženirja, prav strokovnjaka, ki jim izdeljuje bombe. Po-

cesto prideta, v tej hiši se meni nič prav ne dopada.“

„Imaš prav, tudi meni ni po volji, pa za zdaj ti ne morem pomagati. Moraš pač potrpeti, kar se ne dá prenarediti.“

Gašpar je jako resno v tla gledal in si mislil: „Oče storijo, kar morejo, zato pa hočem tudi jaz pošteno storiti, kar bom mogel.“

Molče sta še šla en čas, kar prideta do majhne cerkvice. Tu sta šla notri in sta molila. Po kratki molitvi vzamejo oče blagoslovljene vode in blagoslovijo Gašparja, pa bilo jim je silno tesno pri srečanju, ko so rekli: „Varuj te Bog in ljuba Mati božja! Bodi priden in pošten, lepo moli in rad se uči, pa izogibaj se hudobnih tovarišev; kajti med dijaki je veliko ničvrednežev. Bilo bi moja smrt, ko bi se ti spridil. Jaz vem, da ti svojega očeta ljubiš, toraj boš mi prihranil jezo in žalost.“

Gašpar veselo z glavo prikima; govoriti ni mogel, ker so mu solze silile v oči. Tiho sta si roke podala v slovo ter šla vsak po svojem potu.

(Dalje prih.)

sežno se pa pripravljajo na razsip več javnih spominkov, javnih poslopij in policijskih postaj. Za najboljšo rešitev vprašanja, kako bi se dalo parlamentno poslopje najhitreje in zdatneje, ob enem pa najbolj temeljito razsuti, razpisal je O' Donovan Rossa veliko darilo. Mnogo ponudeb in predlogov mu je menda že gledé tega došlo, toda nobeden mu ne ugaja. Njegova ideja je ta, da bi se razdevanje v Londonu, Dublinu in v Manchesteru povsod h krati pričelo, ali pa vsaj drugo za drugim. Če je vse to res, potem bomo v kratkem času iz Velike Britanije kaj groznega slišali in kdo vé, če ne bo morda to znamenje anarhistom tudi po drugod, da se svojega dela polotijo. Gladston se pa še vedno v svoji zaslepljivosti vpira resnobno proti temu izvršku človeštva postopati. Naj le še gleda in čaka, bo že videl, kaj bo pričakal.

Izvirni dopisi.

Iz Kisle vode, 24. sept. (Duhovne vaje.) V ponedeljek popoldne se je zbralo okrog ekselence, našega knezo-škofa, k letošnjim duhovnim vajam toliko število duhovnikov, kakor še nobeno leto, namreč 112. V kapeli je prava tesnoba, tako, da morajo nekateri stati celi čas med premišljevanjem. Voditelj je dominikanski prior, Avgust Kantor, iz Gradca. Knezo-škof so tudi precej v nastopnem govoru svoje veselje izrazili nad tem obilnim vdeleževanjem. Veličastno je toraj tudi petje iz toliko možkih grl. Čedna družbica je videti pri obedu, kjer se mize v nepretrgani vrsti za vsemi štirimi stenami razstegujejo v prostorni sobani, ktero zvečer vsi trije veliki lustri razsvetljujejo.

V petek po dokončanih duhovnih vajah se bo obhajala sklepna pastoralna konferencija, ktere se morajo vdeležiti vsi dekani, in iz vsake dekanije eden izvoljen dekanjski prokurator.

Danes se nam je prijazno vreme spremenilo, in je deževati začelo, kar bo mnogim neprijetno na poti proti domu, zlasti tistim, ki so prišli iz visokih Pohorskih hribov, in še dalje unkraj Drave iz Pernic in drugod od koroško-sekove meje.

Domače novice.

(Dnevni red V. seje deželnega zbora kranjskega) dne 26. sept. 1884 ob 10. uri popoldne. 1. Branje zapisnika o četrti deželnozborni seji dne 23. sept. 1884. 2. Naznanila zborničnega predsedstva. 3. Priloga 31. — Vladna predloga z načrtom zakona o pogozdovanji Krasa v vojvodini Kranjski. 4. Tretje branje načrtanega zakona o vpeljavi takse za ogledovanje živine pri izdavanji živinskih potnih listov. 5. Priloga 32. — Poročilo deželnega odbora gledé dolenske železnice. 6. Ustna poročila finančnega odseka o prošnji: a) Janeza Vidmarja za odpis 144 gold. 90 kr. bolnišničnih stroškov; b) učitelja Matija Hitija za podporo; c) Karola Lesarja, živino-zdravniškega učenca za podporo. 7. Ustno poročilo finančnega odseka o § 8 letnega poročila „šolstvo“, marg. št. 1—4 in 15—26. 8. Priloga 33. — Poročilo finančnega odseka o proračunih zakladov dobrodelnih zavodov za l. 1885 (k prilogi 16/C). 9. Ustno poročilo upravnega odseka o § 3 letnega poročila marg. št. 3, 5, 7 in 8.

(Deželni in državni poslanci kranjski) so pred nekimi dnevi častitali predsedniku poljskega kluba v državnem zboru, g. Groholskemu, da je zopet okreval za boleznijo, ki ga je bila letos položila na posteljo. Predvčerajšnjem 23. t. m. se je g. Groholski poslancem telegrafično zahvalil za častitko ter ob enem izrekel upanje, da mu bo skoraj mogoče se zopet vdeleževati javnega življenja, in zlasti državno-zborovega delovanja.

(Na gimnazijo v Kočevje) pride za profesorja gosp. Andrej Kragelj, zdaj učitelj na gimnaziji Ljubljanski. Častitamo!

(C. kr. deželni šolski svet) je imenoval za stalne dosedanječasne učitelje: J. Dimnikar na četverorazrednici v Postojni; J. Poznika na enorazrednici v Grčaricah; Ant. Pegana na enorazrednici v Planini; Andr. Perneta za drugega učitelja na četverorazrednici v Vipavi; Helena Wenedikter za drugo učiteljico na dekliški dvorazrednici v Kočevji.

(V pojasnilo.) Ker nekdo po mestu grde laži trosi, kakor da je jedna izmed pri predstavah „Jamske Ivanke“ sodelujočih gospej, ki nima tem povodom

najmanjšega dobička, z znatnim honorarjem poškovalo dohodek „Narodnemu domu“, primorani smo to-le objaviti: Gospá Emilija Gerbičeva in gospá Odijeva prijeli niste nikakoršnega honorarja; darovali so pa za „Narodni dom“ gg.: Meden 2 gld., režiser Kocelj, Josip Paternoster, Štamcar in Neimenovani po 1 gld. in g. Eržen 50 kr. To onemu „gospodu“ v obraz, ki je, mimogredé rečeno, mislil, da mu pade „blesčeča pevska krona“ raz glave, ko bi bil sodeloval za sveto narodno stvar. Sicer pa ni nikdo drug kriv, da so dohodki neznatni kot dolga vrsta slovenskih mlačnjakov! —n.

(O preč. g. kanoniku dr. A. Jegliču) poizvedamo iz prijateljskega pisma, da je potujoč po Bosni, srečno rešen bil iz smrtne nevarnosti. Jahal je konja, kateri je nekako splašen zdivjal ob reki Vrbasu, hoče vanjo. ali predno je on v vodi, zleti mu g. kanonik čez glavo v reko, toda v tistem hipu znajde se že spet na suhem, da si še talarja ni premočil. — „Le deset korakov dalje, in utonil bi se bil jaz in konj! Sam angelj varh me je varoval“, spoznava gsp. kanonik sam. Na zdar!

(24. batalijon brambovskih strelcev) se je danes celoma preselil iz Rudolfovega v Ljubljano v nekdanjo sladkorno tovarno. Ondi bota zdaj naseljena oba domača batalijona brambovcev 24. in 25. Onemu je poveljnik g. stotnik Scheriau, temu g. podpolkovnik Schwara.

(Pogreb ranjcega Cirila Zabukovca) včeraj popoldne je bil jako krasen. Vdeležilo se ga je razun gimnazije veliko število uradnikov, profesorjev in drugih gospodov. Gimnazijalci so zapeli prav izvrstno in ginljivo pod vodstvom g. Foersterja pred hišo „Blagor mu, ki se spočije“, na mirodvoru pa „Jamica tiha“. Vencev, darovanih od prijateljev in znancev imel je ranjki obilno.

(„Korajžo“ ali strah?) Predvčerajnem so bili pri pogrebnem sprevodu ranjcega g. Pirkerja tudi nemški telovadci z zastavo. Trije so nesli krasen venec z črno-rudeče-žoltimi trakovi. A kako! Kdor je videl od daleč te trakove, je gotovo menil, da so avstrijski črno-žolti; kajti rudeči trak nesli so lepo pod vencem povit od zdolaj proti vrhu venca. Ako je res, kar je pisal te dni nek c. kr. gospod v Graški „Tagespost“, da je črno-rudeče-žolti trak ravno tako opravičen, kot belo-modro-rudeči, zakaj niso ponosno očitno razvili vseh treh trakov?

(V letošnjem poročilu Vincencijeve družbe) je po neljubem naključju izpušenih nekaj blagih dobrotnic, ki so v denarjih podpirale tukajšnjo deško sirotišče, so te-le: Preblagorodna gospá baroninja Emilija Winkler s 24 gold., in gospá Ernstina Račič 1 gold., Fani Matevž 2 gold., Fani Velkaverh 12 gold. in Adela Luckmann 10 gold. S pristrčno zahvalo se naknadno daje na znanje.

Odbor.

(Sad nove ére) brezverne in liberalne zori, znabití hitreje, kakor je marsikomu ljubo. Kakor smo že poročali, je v Hrastju blizo Šmartna za Savo, (okraj Ljubljanski), Janez Avšič, posestnik iz Kleč, svojega brata Jakoba ubil. Pred kratkem je bil jeden ubit v Radoliškem in jeden v Tržiškem okraji; v Kostanjevici na Dolenjskem pa je bilo preteklo nedeljo kar sedem h krati smrtno ranjenih. Grozna poročila!

(Žatostna poročila dohajajo iz Žirov.) V vodi Sori so poginili vsi raki; na tisoče jih plava mrtvih; najbržeje se je zatrosila bolezen iz Logaških vod. Ravno iz Sore pa so te dni pošiljali največ rakov po svetu.

(Nemir po noči in zvečer) ni samo v Ljubljani doma. Tudi v mestnem obližji se ga ne manjka. Pretečeno nedeljo popoldne sedela je vesela, poštena družba Ljubljančanov v znani gostilni pri K. v Hrušici pod Štepanjo vasjo. Na večer so se odpejlali proti mestu, v gostilni so pa ostali trije drugi Ljubljančanje. Ko se je zmrčilo, so tudi ti odšli. Niso bili še daleč, že je začelo za njimi leteti kamenje. Seveda, da so jo urno vbrali v Ljubljeno. Gosp. gostilničarju K., kateri je tudi župan, resno svetujemo, naj malo pazi na javni red v svoji občini.

(3000 goldinarjev je zmanjkalo) koncem minulega tedna na Tržaški pošti. Oddani so bili v Trstu za nekega znanega lesotrzca na Rakeku. Poštni ekspeditor na Rakeku je dobil pravi zapisnik, a lista z novci pa ne. Na brzojavno vprašanje v Trst so urno odposlali od tam uradnika stvar preiskavat. Toliko je gotovo, da novci niso prišli na Rakek, kjer je postar odprl vrečo pričo mož, in da so v Trstu priprli nekega uradnika, kateri je novce ukradel, za-

menjal za laški denar, poplačal svoje dolgove in rešil zastavljene reči.

Pravila

društva za napravo zvonov pri cerkvi presv. Srca Jezusovega v Ljubljani.

§ 1.

V Ljubljani napravi se dobrodelno društvo z imenom: „Društvo za napravo zvonov pri cerkvi presv. Srca Jezusovega“ s sedežem v Ljubljani.

§ 2.

Namen društva je priprava sredstev za napravo zvonov pri novi cerkvi presv. Srca Jezusovega v Traviških ulicah v Ljubljani.

§ 3.

Sredstva za napravo zvonov dobilo bo društvo od društvnikov in dobrotnikov.

Društvenik zamore vsak katoliški kristjan postati, kdor iz tega namena društvu pet goldinarjev h krati ali pa v desetih obrokih vplača v društveno denarnico.

Dobrotnik društva je pa vsak, kdor se hoče zavzeti ne z rednimi doneski, temuč le enkrat, ali pa, ako se mu umestno zdi, tudi večkrat društvu z denarnimi doneski na pomoč pride.

§ 4.

Društvenik, ki svoj donesek, najmanj 5 goldinarjev, polno vplača in dobrotnik, ki društvu najmanj 5 goldinarjev podari, dobi društveni listek z društvenim pečatom podpisan od predsednika in blagajnika društva.

§ 5.

Po smrti društvenika ali dobrotnika, naj že umrje v Ljubljani ali kje drugje, pošlje naj se njegov društveni listek predstojništvu cerkve presv. Srca Jezusovega v Ljubljano, ktero bo ranjkemu društveniku ali dobrotniku preskrbelo navadno trikratno zvonjenje.

§ 6.

Društvo zastopa na zunaj njegov predsednik ali pa njegov namestnik.

§ 7.

Društveno načelnštvo ali odbor sestavljajo: predsednik, njegov namestnik, blagajnik, tajnik in štirje odborniki.

§ 8.

Odbor ima vsak mesec svojo sejo. Dan, uro in kraj seje naznani predsednik ali njegov namestnik po pismenih povabilih. Izvanredno sejo mora predsednik ali pa njegov namestnik sklicati, ako jo le trije odborniki zahtevajo.

§ 9.

Prvomestnik pri odborovih sejah je predsednik, ali pa njegov namestnik.

Odborova naloga je posvetovati se in ukreniti, kako bi se najbolje od društvnikov in dobrotnikov darovani denar oskrboval; kako se bodo vplačevali obroki, ki jih bo zvonar stavil in odbor sprejel, in kedaj in kje da se naj skliče občni zbor, kteremu bo odbor dajal odgovor o svojem delovanju, posebno pa o gospodarstvu z nabranim denarjem.

Odbor sklepa z večino glasov.

Ako je glasov enako, odloči predsednikov glas.

Da je odbor sklepčen, mora najmanj pet odbornikov navzočih biti.

§ 10.

Predsednik mora vsako leto meseca septembra sklicati občni zbor po listih „Danica“ in „Slovenec“.

Vsak društvenik ima pravico vdeležiti se občnega zbora.

Koliko da društvnikov k občnemu zboru pride, ni merodajno; zahteva se le, da se vsako leto tak občni zbor po imenovanih dveh listih javno skliče. Občni zbor iz novega voli ali pa prejšnje v § 7. omenjene odbornike potrdi.

§ 11.

Prvomestništvo pri občnem zboru prevzame predsednik ali pa njegov namestnik.

Predsednik mora občnemu zboru poročati o delavnosti odborovi, posebno pa o gospodarstvu z društvnim denarjem. Na občnem zboru volita se potem dva pregledovalca računov, ktera predložene račune pregledata in o tem na bodočem občnem zboru poročata.

§ 12.

Pri občnem zboru ima vsak društvenik pra-

vico staviti predloge, druge v odbor voliti in sam zvoljen biti.

§ 13.

Občni zbor tudi lahko sklene, da se društvo razpusti, ako je večina društvnikov za to.

§ 14.

Vse odloke in naznanila podpišeta predsednik in tajnik. Predsednik objavlja računsko poročilo vsako leto enkrat v kakem javnem listu.

§ 15.

Prepiri v društvnih zadevah razsodijo se na občnem zboru.

§ 16.

Društvo preneha, kakor hitro je doseglo v § 2. naznačeni namen in kadar bodo zvonovi popolnoma plačani.

§ 17.

Premoženje, kolikor ga bo društvo o razpustu imelo, postane lastnina cerkve presv. Srca Jezusovega v Ljubljani.

Visoka c. kr. deželna vlada je z odlokom 10. dne septembra tek. leta, št. 8655, mestnemu magistratu Ljubljanskemu naznanila, da na podlagi predloženih pravil nima vzroka, da bi prepovedala ustanovitev „društva za napravo zvonov za cerkev presv. Srca Jezusovega“.

Razne reči.

— Ženitev katolika z brezvernim (konfessionslos). C. k. ministerstvo za notranje zadeve s porazumljenjem ministerstva za bogočastje in prava je na prašanje zaradi posebnega primerljaja, po katerem bi bil imel brezvernež katoličanko v zakon vzeti, odgovorilo, da, dokler brezverni ženin postavno ne dokaže, da pripada kakemu krščanskemu veroizpoznanju, toliko časa on državno veljavnega zakona (bürgerlich gültige Ehe) s katoliško nevesto po § 64 splošnega državnega zakonika ne more skleniti.

— Kapela vsled oprostena iz Šenkove roke. Iz sodniške razprave s Šenkem je znano, da je imel namen umoriti Hedvigo Malfatti, pri kateri je služila njegova nevesta Jozefa Eder. Ta namen bi bil Šenk tudi gotovo izvršil in pl. Malfatti gotovo umoril, ko bi mu božja roka tu ne zastavila poti in ga izročila pravici. V zahvalo Bogu, da je pl. Malfatti ušla morivnim Šenkovim rokam, je dala le-ta na hričeku nad Hietzingom pri Dunaji postaviti lično cerkvico in jo obdati s senčnatim drevjem. To votivno cerkvico so pretečene dni posvetili.

— Propaganda. 13. avgusta so bila na dražbi prodana propagandina posestva; prodajal jih ni pravi posestnik, ampak oni, ki je vzel vse propagandino premoženje pravemu namenu in si ga je na roparski način prilastil. Res slabo znamenje, da ni proti tacemu v nebo vpijočemu ropu protestovala nijedna evropska vlada. Sramota za Evropo, da jo je osramotila severna Amerika, ki ima med svojimi prebivalci komaj šestino katoličanov in se je vendar potegnila za propagando in tako rešila ameriški ustav. Izvrstno piše o tem Berolinska „Germania“: „Naj le molčé odločilni politiki, mi katoličani ne moremo molčati. V cerkveni pravici do neomejenega imetja propagandinih posestev ne moremo nikdar molčati, in naša dolžnost je, da kažemo na one, ki so oropali sv. Stolico. Naj se le laška vlada raduje nad svojim ropom! Oni, ki imajo prevrniti prestol, kterega so uporniki postavili ob Tiberi, potem ko so oropali papeža, stojé že pred vrati. Nepostavnost mora imeti strašne posledice in se mora konečno zgruditi pod težo lastne krivde.“

Telegrami.

Budapešt, 24. sept. Skupne ministerske konference so se pričele danes ob 12. uri v palači ministro-predsednikov. Vdeležujejo se jih: grof Kalnoky, grof Bylandt-Rheidt, pl. Kallay, baron Sterneck, grof Taaffe, vitez Dunajevski, Tisza in grof Szapary. Cesar predsedoval bode konferenci menda v soboto.

Budapešt, 24. sept. Ogerska poslanska zbornica ima prvo sejo v soboto 27. t. m. Predložil se bode dopis ministro-predsednikov zastran slavnostnega otvorenja državnega zbora v pondeljek. Ta dan bo tudi seja zbornice. V torek predložé se volitveni protokoli in konstituirala se bode zbornica.

Bruselj, 25. sept. Pri vodji lista „Journal National“, kteri je zadnje dni prinašal republikanske članke, je bilo danes hišno preiskovanje. Našli in pobrali so vse listine tamošnje republikanske lige (društva) in zapisnik vsih udov društva.

Kiev, 24. sept. Ker k vseučilišni slavnosti niso dopustili vsih dijakov, nastali so prepiri

med rektorjem in dijaki, vsled česar se jih je samo 30 vdeležilo slavnosti. Drugi so se zbirali po ulicah in so zvečer rektorju pobili okna. Sploh je pa vse mirno.

Tuji.

23. sept.

Pri Maltci: Josip Ernst, trgovec, z Dunaja. — Edvard Nowotny, trg. pot., z Dunaja. — Karolina Pirker, zasebnica, iz Kočevja. — Ana Rysari, zasebnica, s hčerjo, iz Kočevja.

Pri Stonu: Janez Rossi, Gustav Kaindl, trg. pot., z Dunaja. — D. Gutter, trgovec, iz Lyona. — M. Löwenthal, s sinom, iz Trsta. — V. Popovič, trgovec, s sinom, iz Srbije. — Armensky, trgovec, s sinom, iz Srbije. — M. Sartorio in A. Bussi, trg. z lesom, iz Malborgeta. — Anton Potočnik, kr. sodn. pristav, iz Hrvaškega. — Janez Thuma, c. k. okr. šolski nadzornik, iz Postojne.

Umrli so:

20. sept. Anton Blaž, mestnega stražnika sin, 4 leta, Poljanska cesta št. 47, jetika.

21. sept. Jožef Hlebš, zidarjev sin, 11 mes., Kravja dolina št. 28, Bronchitis capillar.

22. sept. Rajmund Pirker, c. k. šolski nadzornik, 56 let, Poljanska cesta št. 15, vsled raka na obistih. — Pavla Skalar, klobučarjeva hči, 10 mes., Poljanska cesta št. 18, božjast. — Ciril Zabukovec, gimnazijalec, 19 let, Dunajska cesta št. 15, jetika.

V bolnišnici:

20. sept. Karol Kermec, delavčev sin, 3 ure, pljučna atelektaza. — Janez Ravnikar, pisar, 36 let, kap.

21. sept. Barbara Traven, gostija, 70 let, vsled kron. katar v čevesu. — Marija Kermec, delavčeva žena, 37 let, jetika.

22. sept. Lorenc Potkovič, gostaç, 65 let, Hydrothorax bilateralis.

Eksekutivne dražbe.

27. sept. 3. e. dčb. pos. Janez Plešec iz Vidosi št. 21. Metlika. — 3. e. dčb. pos. Ana Melkovič iz Železnikov. Metlika. — 3. e. dčb. Janez Verviščar iz Dragomelj. Metlika. — 1. e. dčb. pos. Martin Klemenčič iz Kamenega Potoka, 1915 gld. Trebno.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. septembra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 80	kr.
Sreberna	81	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	70
Papirna renta, davka prosta	95	75
Akcije avstr.-ogerske banke	852	—
Kreditne akcije	290	80
London	121	60
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	77
Francoski napoleon	9	66½
Nemške marke	59	70

Od 24. septembra.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 45	kr.
„ „ 4%	92	30
„ „ papirna renta 5%	88	25
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 104	50
„ „ Länderbanke	97	60
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	551	—
„ „ državne železnice	301	50
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	25
4% „ „ 1860	500	134
Državne srečke iz l. 1864	100	171
„ „ 1864	50	170
Kreditne srečke	100	176
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109	—
„ „ Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105	—

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

V W. Blanke-jevi tiskarni v Ptuiju je ravno izišla nova knjiga:

Sv. Frančišk,

vtemeljitelj III. spokornega reda.

Molitvenik zlasti za tretjerednike, pa tudi za druge verne kristjane.

Drugi popravljen in pomnožen natis, s pridavkom: Za leto 1884 izdani razglasi sv. Očeta Leona XIII. zadevajoči III. red.

Sostavil

Fr. S. Bezjak,

župnik pri sv. Marku nižje Ptuj.

Cena: nevezan 30 kr., v pol usnji 60 kr., v usnji 90 kr., z zlato obrezo 1 gld. 50 kr. Za dopošiljatev po pošti pridene se znesek 10 kr. (2)